

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— "
 Pe 3 luni . . . 7.— "
 Pe o lună . . . 2.40 "
 Pentru România și
 strălăutate:
 Pe un an . . . 40.— franci.
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

REDACȚIA

și ADMINISTRTIA
 Strada Zrinyi Nrul 1/a
 INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Mulțumite publice și Lou
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrisurile nu se în-
 napoiază.

ROMÂNUL

Cum trebuie să cetim?

Progresul omenirii, în cursul veacurilor, a adus o îngrămădire mare de cunoștințe de totfelul, adunate în milioane de scrieri, cari sunt o avuție neperitoare a muncii și minții omenestii. Mulțumită acestei îngrămădiri, am ajuns în stare, că, numai să vrem, putem să ne luminăm în orice ramuri de cunoștințe, deoarece studiile acelea ne stau la îndemână. În cărți bune și ieftine. Astfel că astăzi, nu mai poate fi vorbă, ca înainte vreme, acum sute de ani, când omul căuta să se lumineze, dar nu putea, căci nu avea cărți la îndemână. Astăzi grija noastră e cum am ceti mai bine, pentru a dobândi mai repede și mai temeinic cunoștințele cu cari voim să ne împodobim sufletul și să ne armăm pentru viață.

În aceasta privință, dă câteva sfaturi foarte bune un învățat german, Friderich Paulsen, unul din cei mai buni profesori de filozofie dela universitatea din Berlin.

Cărți sunt și multe și bune în fiecare ramură de cunoștințe. Ca să le cetească omul pe toate, este cu neputință. De aceea tânărul, care vrea să se lumineze, va trebui, înainte de toate, să-și ia un manual bun, care să cuprindă regulat și scurt materia științei, în care vrea să lucreze, să facă apoi din acel manual temelia studiului său și să se folosească de altele la nevoie.

„Când cetim o carte, trebuie să o căutăm să nu o cetim fără folos, ci așa, ca să lase cetirea urme în sufletul nostru, ca să ni se îmbogățească și întărească mintea. Cetirea aceasta, cum o voim noi, este de două feluri: întâiu, când pricepem și însemnăm ce crede

autorul; al doilea, când judecăm și ne lămurim bine, cum trebuie să se cugete asupra materiei sau cel puțin cum credem noi că este mai bine să se cugete.

Nu toată lumea cetește cu folos, ci foarte mulți cetesc de geaba. Acelora, cari voesc să nu-și piarză înzădar munca și timpul cu cetitul, Friderich Paulsen le dă următoarele povețe:

1) *Când cetiți, să cetiți cu condeiul în mână.* Cetitul singur fără soris, nu duce la scop. Iar condeiul aduce două foloase: Primul este că atinge ideile de căpătenie, pe scurt (rezumează) arată cuprinsul, pe scurt și lămurit, în șir legat, putându-se cuprinde c'o singură aruncătură de ochi. Poate că ajunge chiar marginea cărții cu însemnarea unui astfel de schelet al cuprinsului. O lucrare al cărei cuprins s'a scos astfel, ni se întipărește totdeauna, căci ceea ce s'a făcut prin cugetarea noastră, se ține minte. Astfel de schelet este sprijinul cel mai îndemănat pentru a trece din nou prin materia cetită.

Condeiul mai servește apoi la făcut note. Cetitorul își înseamnă în câteva luni ideile sale și le pune față în față cu ale autorului, ajungând astfel la un fel de iubire vie cu dânsul. Adeseori este destul un singur cuvânt marginea cărții pentru a arăta părerea noastră deosebită, a se adăoga locuri cam la fel sau deosebite din acelaș autor sau din alții, ori fapte, cari vorbesc pentru sau contra autorului și așa mai departe. Astfel de cetire activă, pătrunzătoare, întărește judecata și ajută memoria. Idei, față de cari și-a făcut omul însuși o părere oarecare, se întipăresc e dată cu critica.

2) *Când cetiți să cetiți cu scop bine ho-*

tărât. Când cineva ia în mână o carte după ce și-a pus anumite întrebări bine lămurite, acelaia îi spune cartea mai mult decât celui care cetește numai așa la întâmplare. Celui care întrebabă i se dă răspuns: așa lucrează însăș natura; ea este gata să răspundă celui care pune întrebări, care prin cercetări o ia la socoteală *prudens interrogatio dimidium scientiae* (o întrebare pricepătoare e jumătate de știință). Tot așa urmează și cărțile: dau răspuns celui ce le întreabă. Întrebările pot să fie de multe feluri: mai înainte de toate se arată deosebirea ce o făcurăm mai sus: întrebări, cari privesc numai cuprinsul cărții și întrebări, cari privesc pe autorul însuș și lucrările lui. Cineva poate să cetească pe Aristoteles sau ca să cunoască părerile lui asupra „firei lucrurilor” sau să cunoască pe Aristoteles însuș. În cazul dintâi avem interes filozofic, în al doilea interes filologic; cari interese nu se înlătură unul pe altul, ci uneori amândouă pot să intereseze deopotrivă pe cetitor.

3) *Să nu cetești numai odată.* Mai ales e nevoie de cetit de mai multe ori, mai cu seamă la început, pentru ca să se câștige o comoară trainică de cunoștințe. Cu deosebire este de lipsă însă din două privințe: pentru înțelegere și pentru ținut în minte. Pentru înțelegere: începutul cărții presupune sfârșitul ei; acest sfârșit i-a fost mereu în minte autorului, ca ținta la care vrea să aducă pe cetitor. Cetitorul va trebui deci, după ce a ajuns la țintă, să se întoarcă iar la început, ca să-l priceapă în întregime lui, acum când îl cetește având cunoștință de ținta la care el vrea să meargă. Al doilea pentru ținut în minte: numai cetirea a doua duce la pătrundere și mistuire a cu-

Pagini din războiu.

Viața într'un oraș bombardat.

Frontul de luptă franco-german, care a rămas în liniile lui generale neschimbat de luni de zile, e astfel așezat încât orașul Reims poate fi cu ușurință bombardat de bateriile germane.

Și Germanii, neapărat că s'au folosit de poziția lor, pentru a bombarda în repetite-ori acest oraș.

S'ar crede că în asemenea condițiuni locuitorii din Reims au preferat să-și părăsească locuințele și să se retragă în interiorul Franței, în afară de bătaia tunurilor germane.

Nicidecum. Ziarele franceze sosite de curând ne informează că populațiunea civilă din Reims n'a părăsit orașul.

Pe străzi domnește o oarecare animațiune. Un mare număr de prăvălii, chiar din acelea cari au suferit dezastrul bombardărilor, sunt deschise, iar trecătorii se opresc la galantare, ca și cum nici o primejdie nu i-ar pândi... Se obicinuește omul cu toate, chiar cu bombe!

Functionarii și lucrătorii se duc în fiecare dimineață la muncă, iar vânzătorii ambulanti trec toată ziua pe sub ferestrele clienților, plimbându-și mărfurile în cărucioare și strigând ca

noștințelor, prin faptul că deșteaptă amintiri, împrospetează, completează și împreună într'un tot (sintetizează).

Aceasta ar fi calea adevărată pentru o cetire cu folos. Cetitul de lucruri multe, fără nici o țință, trecându-se repede peste cuprinsul cărții nu duce la nimic; el lasă în urmă o grămadă de amintiri nehotărâte, o memorie slăbită și simțirea că nu putem stăpâni în sufletul nostru comoara de cunoștințe. Duce la țință numai munca făcută cu scop anumit, aci ca peste tot.

E drept însă, că mai este o întrebuintă a cărților, care își are și ea dreptul ei: răstoiră repede spre a se dobândi o idee despre cuprinsul și forma cărții. Chiar dacă luăm numai în mână cărțile, ce ni s'au făcut cunoscute prin pomenirea lor, tot avem câștig, prin faptul că numele lor goale se prefac în cunoștințe asupra formei, asupra tablei de materii etc.

Sfârșitul, să atingem încă o întrebare cu

privire la cumpărarea de cărți. Din ce fel de cărți este mai bine să cetim: din cărți împrumutate sau din ale noastre?

Când avem o carte a noastră, o avem la îndemână pentru întrebuintă neîntreruptă. Și va trebui să avem grije ca, scrierile, de cari avem trebuință, să le avem în ediții bune. Cărțile sunt capitalul unui om, care studiază; și, ca peste tot, așa și aci, munca cu unelte proaste și cu capital neîndestulător este neroditoare și slabă.

Nimeni nu poate să lucreze cu cărți împrumutate, îndeosebi de aceea nu, fiindcă nu le poate sublinia, a le nota pe margine etc. O carte, în care urmele unei lucrări arată o cale, când o cetim a doua oară sau când cetim ceva în ea, ușurează foarte mult întrebuintărea și de aceea are preț îndoit.

Alexandru Văcărescu,
fig. în drept.

Jertfa Românilor pentru tron și patrie!

Lista soldaților Români din comuna Visag, comitatul Caraș-Severin, pe câmpul de luptă.

Comuna numără 2000 suflete, toți Români.

Gheorghe Neamțiu, inv. gr. cat., căs.
Păun Popoviciu, căsătorit, rănit
Nicolae Pobega, are 1 copil
Trifon Risa, 1 copil
Gruia Soceneanțu, inv. gr. or., căs.
Ianăș Sfărcociu (Cioală), 3 copii
Nicolae Căprariu, 3 copii
Ion Căprariu, 4 copii
Petru Căprariu, june
10 George Căprariu, 1 copil
Ion Todor, 1 copil
Petru Pobega Leaută, 1 copil
Nicolae Pobega Leaută, 1 copil
Gheorghe Mustață, 2 copii
Petru Secoșan Pustanu, are 2 copii
Ion Secoșan Pustanu, 1 copil
Gheorghe Bandu, june
Pavel Bandu, june
Achim Sfercociu, căsătorit
20 Gheorghe Sfercociu, june

Stefan Sfercociu, 3 copii
Iulius Penția, 1 copil, prizonier
Ion Biha, 1 copil
Petru Mindea, văduv, 2 copii
Nicolae David, 2 copii
Păun Regneanțu, june
Ion Secoșan, căsătorit
Gheorghe Iorgovan, căsătorit
Petru David Vulpe, 4 copii
30 Pavel Băbețiu, 1 copil
Păun Băbețiu, june
Nicolae Sfercociu, 2 copii
Trăilă Dreghina, căsătorit
Ion Dreghina, 1 copil
Gheorghe Dreghina, 1 copil
Nicolae Căprariu Șan, 4 copii
Păun Bandu, june
Nicolae Bulea David, 2 copii
Toma Olariu, 2 copii
40 Romulus Iovan, 2 copii
Ion Secoșan Vajugă, 4 copii
Petru Secoșan Vajugă, 2 copii

și în țară „oltenii” numele articolelor pe cari le au de vânzare...

Trăsurile circulă pretutindeni, zic ziarele franceze. Ba în unele părți s'au organizat chiar stațiuni pentru trăsurile de piață.

Intr'un cuvânt, deci, viața nu s'a întrerupt în orașul Reims, oi numai s'a încetinit. În orașul bombardat, după afirmațiunile acestor ziare, au rămas între 25.000—30.000 de locuitori, dintre cari peste 1500 de copii. Sunt desigur oameni cari n'au avut mijloacele materiale ca să părăsească acest încercat și expus oraș.

Serviciile publice funcționează aproape regulat.

După patru luni de întrerupere, chiar cursurile școalelor publice au fost reorganizate.

Un amănunt interesant.

Se știe că în Reims sunt renumitele case de șampanie, cu reputație mondială. Școalele sunt instalate în pimnițele imense ale acestor fabrici: Mumm, Champion, Krug și Pommery, bine înțeles ca să fie la adăpost de efectele bombardărilor...

Sălile de clasă sunt situate la mai mulți metri sub pământ, și acoperite cu mai multe platforme betonate, ca să nu se surpe bolțile.

În săli e o temperatură de 13—14 grade, — destul de răcoare, fără a fi prea frig.

Luminarea se face cu lămpi foarte puternice, iar aerisirea prin ventilatoare anume instalate.

Instalarea materială a școalelor e complectă, căci mobilele din școalele de mai înainte, — cele cari n'au ars în urma incendiilor provocate de bombardări, — au fost aduse în pimniți. Sălile chiar au fost decorate cu câte un ornament adus de elevi de pe acasă.

Oratorul e mai redus, ca să nu șadă elevii prea mult închiși în pimniți: două ore dimineața și două după amiază, fără nici o recreație, pentru ca să se evite aglomerarea elevilor în curți.

Rezultatele, după afirmațiunile ziarelor franceze, sunt foarte satisfăcătoare: copiii învață foarte liniștiți, și căderea bombelor, chiar când se întâmplă în apropiere, abia dacă se aude în pimnițele altă dată pline de butoaie de șampanie...

Aceste patru școale sunt frecventate de 500 de copii. Mai sunt încă două școli, instalate într-o zonă a orașului care nu e expusă bombardărilor.

Oricum, e mișcătoare situațiunea acestor elevi, cari, în mijlocul bombardărilor, își continuă lecțiile cu stăruință, muncind ca să-și însușească cunoștințele cu cari civilizația omenească a îmbogățit științele și literile.

Cine știe dacă printre cei 500 de mici elevi nu se află vre-un viitor savant sau inventator?

Trăilă Secoșan, 1 copil
Achim Dreghina, 3 copii
Gheorghe Dumitru, june
Dimitrie Dumitru, june
Achim Dumitru, căsătorit
Dimitrie Borduz, 1 copil
Gheorghe Gherga, june, rănit
50 Vidu Groza, căsătorit
Gheorghe Savu, 2 copii
Iosif Sfercociu Pascu, 1 copil
Atanasie David, văduv, 1 copil, dispărut
Nicolae David, 1 copil, rănit
Petru David, 1 copil
Gheorghe Petrancă, 2 copii, prins
Petru David Zbăganu, 1 copil
Petru Bandu, 1 copil
Nicolae Bandu, 1 copil
60 Ion Fărcaș, 2 copii
Nicolae Miloș, 2 copii
Pavel David, căsătorit
Gheorghe Bandu, june, prins
Ioan Bandu, june
Păun Bumbu, june
Ilie Roșu, 2 copii, prizonier
Nicolae Mărgineanțu, 1 copil
Ion Mureșanu, 2 copii
Gheorghe Mureșan, 2 copii
70 Nicolae Ciuclea, 2 copii
Ion Mureșanu, 1 copil
Gheorghe Căprariu Cordos, 2 copii, rănit
Nicolae Ciuclea, 2 copii
Nicolae Măcăcini, căsătorit
Ilie Sfercociu, 1 copil
Ion Sfercociu Cepel, june
Petru Sfercociu Cepel, căsătorit
Vidu Sfercociu, căsătorit
Ioan Măcăciui, 4 copii
80 Nicolae Bogdan, căsătorit
Gheorghe Madescu, june
Ilie Jurma, 2 copii
Rusalin Sfercociu, 1 copil
Dimitrie Gerda, 1 copil
Pascu Sfercociu, 4 copii, rănit
Gheorghe David Gugli, 4 copii, prins
Ion Frățilă, 1 copil, dispărut
Atanasie David, 1 copil, prins
Pavel Miloș, 2 copii
90 Trăilă Sfercociu, 1 copil, rănit
Petru Boruga, june
Petru Sfercociu Dica, 2 copii
Petru Belu Năplad, june, rănit
Alexandru Schiopu, 3 copii
Păun Izgărean, june, greu rănit
Petru Schiopu, 3 copii
Nicolae Mircu, 2 copii
Păun Petrașcu, căsătorit
Gheorghe Bariță, 2 copii
100 Ion Micșa, 1 copil
Petru Pobega, 2 copii
Petru David Zbaganu, 1 copil
Ion Sfercociu Pascu, căsătorit
Ianăș Ciuclea, 6 copii
Petru Ciuclea, june
Petru Cădariu, 3 copii
Romulus Boldea, june
Petru Bumbu, 2 copii
Ispas Bumbu, june
110 Gheorghe Petrașcu, 2 copii
Petru Popoviciu Gătu, 1 copil
Nicolae Sfercociu Jeg, june
Petru Sfercociu, căsătorit
Ion Sfercociu, căsătorit
Gheorghe Gurgu, căsătorit
Petru Belu, 1 copil
Achim Găbreanu, 1 copil
Alexandru Găbreanu, june
Nicolae Sfercociu Păscuțiu, 3 copii
120 Ion Sfercociu Păscuțiu, june
Ion Bariță, 1 copil
Irimie Popoviciu, 1 copil
Nicolae Popoviciu, 1 copil
Ion Toader, 2 copii
Nicolae Toader, căsătorit
Păun Toader, 2 copii
Nicolae Toader, căsătorit
Nicolae Bulea, 2 copii, rănit
Trifon Jugariu, june
130 Ladislau Lația, 1 copil
Ilie Gergel, căsătorit
Nicolae Popoviciu, 1 copil
Ion Popoviciu, june
Gheorghe Miloș, june
Ioan Căprariu, 2 copii
Gheorghe Căprariu, căsătorit
Ianăș Căprariu, 1 copil
Păun Borugă, 3 copii

- Petru Milos, 1 copil
 140 Gheorghe Vodă, 4 copii
 Gheorghe Bariță, june
 Nicolae Căprariu, 2 copii
 Păun Drăgoiu, căsătorit
 Gheorghe Popoviciu, 4 copii
 Gheorghe Băbeț Dudu, 2 copii
 Nicolae Bârlea, 2 copii
 Ștefan Ștefan, 2 copii
 Gheorghe Belu Tancu, 2 copii
 Petru Nenta, 1 copil
 150 Ion Băbeț Buică, 2 copii
 Ianăș Băbeț Buică, 1 copil
 Ion Ștercociu, 2 copii
 Petru Căprariu, 3 copii, prins
 Gheorghe Căprariu, 1 copil
 Ion Birlea, 1 copil
 Gheorghe Belu Șlef, 5 copii
 Ion Giurgiu, căsătorit
 Petru Căprariu Simu, june
 160 Gheorghe Căprariu Simu, june
 Ion Crișta, june, rănit
 Petru Bariță, 1 copil
 Achim Madescu, 3 copii
 Petru Peșteanu, june
 Gheorghe Stana, 5 copii, rănit
 Ion Lazar, căsătorit
 Ion Nenta, 2 copii
 Ion Belu, 3 copii
 Romulus Miotescu, căsătorit
 170 Gheorghe Costandan, 2 copii, rănit
 Iosif Ștercociu, 2 copii
 Ianăș Mărgineanțu, 1 copil
 Ion Căprariu, 1 copil
 Nicolae Căprariu, june
 Petru Căprariu, 1 copil
 Trifon Gurgu, 3 copii
 Achim Micșă, 1 copil
 Gheorghe Gășitu, 1 copil
 Nicolae Dămian, văduv, 2 copii
 180 Nicolae Gurgu, 2 copii
 Gheorghe Găicea, 1 copil
 Ion Dămianu, 1 copil
 Petru Dămianu, 1 copil
 Gheorghe Dămianu, căsătorit
 Nicolae Vodă, 2 copii
 Gheorghe Găicea, căsătorit
 Ion Marcu, 1 copil, rănit
 Martin Stana, 3 copii
 Petru Opruța, 1 copil
 190 Ion Savu, 3 copii
 Petru Găicea, 2 copii
 Ion Căprariu, 2 copii
 Gheorghe Goia, june
 Ianăș David, 3 copii
 Petru Murgoiu, 2 copii
 Ion Murgoiu, 1 copil
 Ion Micșă, 3 copii
 Nicolae Pobega, căsătorit
 Gheorghe Biha, 4 copii
 200 Petru Lația, 1 copil
 Ion Tăreanu, 1 copil
 Ion Selbăgeanu, căsătorit
 Damaschin Selbăgeanu, june, prins
 Gheorghe Selbăgeanu, 1 copil
 Petru Pungă, 1 copil, rănit
 Rusalin Giurgiu, 4 copii
 Trăilă Drăgoiu, 2 copii
 Gheorghe Burcă, 1 copil
 Nicolae Todor, 2 copii
 210 Petru Bodiu, 1 copil
 Trăilă Căprariu, june
 Nicolae Dragoiu, june
 Ion Gurgu, 2 copii
 Gheorghe Frățilă, june
 Romulus Selbăgeanu, 3 copii
 Gheorghe David, 2 copii
 Nicolae Căprariu, 4 copii
 Ion Căprariu, 2 copii, rănit
 Petru Bissa, 1 copil
 220 Achim Zbăgan, june, mort
 Gheorghe Zbăganu, june
 Petru Zbăganu, 2 copii
 Ion Găbreanu, june, rănit
 Nicolae Dumitru, june
 Nicolae Cătana, 1 copil
 Nicolae Izgăreanu, văduv, 1 copil, rănit
 Pavel Izgăreanu, june, rănit
 Ianăș Izgăreanu, june
 Petru Căprariu, june
 230 Petru Zbăganu Iorga, 5 copii
 Ion David, june
 Petru David, 1 copil
 Trăilă Mărgineanțu, 1 copil
 Ion Mășavină, 4 copii
 Petru Secoșan Zimea, 4 copii

- Ion Căprariu Potorigă, 3 copii
 Ion Secoșan Zimea, june
 Gheorghe Lupulescu, căsătorit
 Petru Galin, june
 240 Ioan Acru, căsătorit
 Nicolae Acru, june
 Nistor Borugă, june, rănit
 Horea Cărpaciu, 2 copii
 Dimitrie Cărpaciu, 2 copii
 Ion Cărpaciu, 3 copii
 Alexandru Toth, 6 copii
 Mihail Pollák, căsătorit
 Gheorghe Ștercociu Dica, 2 copii
 249 Petru Galin, căsătorit

La asentarea din 24 Februarie a .c. au fost asentați 30 feciori, cari stau gata de plecare la arme.

Comunicat prin: **Romulus R. Stolca**,
paroh rom. unit.

Plugarii noștri de ieri și de azi — ostași.

Daneș, 4 Mai.

Când m'am apucat să scriu aceste rânduri, mi-am adus aminte de Cincinnatus, de acel simplu Roman, căruia, după cum spune istoria — trimișii senatului ducându-i vestea, că este ales dictator l-au găsit la moșia sa arând și care în scurt timp învingând pe dușman și scăpându-și patria de primejdia ce o amenințase s'a simțit fericit, că se poate întoarce la moșia sa la plug.

Este ceva asemănător între faptele acestui Cincinnatus și ale ostașilor noștri Români, aflați azi pe câmpul de luptă, căci aceștia nici în fața gloanțelor și obuzelor dușmanului nu și-au uitat de copiii, soțiile și plugurile lor de acasă.

Iată cum știu și înțeleg ostașii noștri Români pentru ce luptă. Ei își „apără sărăcia și nevoile și neamul” și „iubirea lor de moșie este un zid, care nu se înspăimântă”, după cum zice poetul Eminescu în tânguioasa sa scrisoare.

Ca dovadă a celor, mai sus spuse, între multe altele servește și fapta frumoasă a ostașilor Români din Daneș și împrejurime, cari pe când se aflau în șanțurile de luptă din Galitia, au pus laolaltă ban cu ban și au trimis preotului din localitate suma de 178 cor. ca din o parte a acestor bani să se cumpere cărți de rugăciune pentru copilașii din comuna noastră Daneș, iar din altă parte să se pregătească sf. Paști din acest an. Amândouă aceste dorințe ale lor au fost împlinite. Cele 50 cărțile intitulate „Carte de rugăciuni” au fost împărțite și cu lacrimi de bucurie primite din partea elevilor.

Fapta aceasta mică și la aparență neînsemnată, ca un vâl descoperire inima și firea soldaților Români de azi, strănepoți și nepoți ai eroilor dela Wagram și Königrätz. Ea este poate unul din cele mai mici episoade ale acestui războiu, este însă unul din cele mai mari episoade ale comunei lor natale.

Acești vrednici ostași cărora pe această cale eu subsemnatul învățător-director școlar în numele elevilor mei le aduc mulțămirile mele, sunt următorii:

Zaharie Cabas, serg. din Daneș 20 cor., Gheorghe Clora, serg., din Dridif 10 cor., Savestian Constandin, Daneș 10 cor., Petru Oltean Daneș, 10 cor., Nicolae Todor, Ocna Sibiului 12 cor., Tieusan, Părau 3 cor., Ioan Hofner, Sighișoara 2 cor., Gheorghe Moldovan, Besa 10 cor., Ioan Lungociu, Bărcut 2 cor., Lazar Neguleiu, Ocna Sibiului 2 cor., Dumitru Lupu, Frăua 2 cor., Simion Axente, Calvașer 4 cor., Victor Grovu, Oprea Cârțișoara 2 cor., Constantin Budac, O. Cârțișoara 1 cor., Ioan Nann, O. Cârțișoara 1 cor., Tanase Mălașu, Zlatna 2 cor., Nicolae Tenghea, Făgăraș 2 cor., Corne

Năstă, Chersan 2 cor., Nicolae Călvărășan, Ruși, 1 cor., Pavel Coșa, Ruși 1 cor., Savestian Muntean, Șercaia 2 cor., Pompeiu Muntean, Șercaia 2 cor., Roman Iacob, Chersan 2 cor., Mateiu Bălan, Sebeș 2 cor., Ioan Lploiu, Orlat 2 cor., Pavel Gulu, Felmer, 2 cor., Zaharie Urdea, Șaies 2 cor., Nicolae Constantin, Colum 2 cor., I. Morariu, Hașfalău 2 cor., Ioan Șandru, Sadu 1 c., Ilie Popa, Beșineu 1 cor., Ioan Bera, Tichindeal 1 cor., Nic. Botta, Șoimuș rom., 1 cor., Ioan Oancea, Avrig 1 cor., Todor Bărghea, Avrig 1 cor., Vasile Trif, Lodioman 1 cor., Alexandru Strâmbu, Cociulata 2 cor., Nic. Piț, Sazchiz 2 cor., Gheorghe Sarbun, Avrig 60 fil., Irinie Gheorghe, Frăua 1 cor., Lazăr Gheorghe, Frăua 1 cor., Nicolae Bărtuș, Cincul-mare 1 cor., Petru Feșsan, Gherdeal 1 cor., Nicolae Orzea, Avrig 1 cor., Nicolae Avram, Feldioara 1 cor., Gedeon Vasiliu, Arpașul de jos 1 cor., Magyari Samuel, Cavașel 60 fil., Ilie Ivan, Șeica-mare 30 fil., Ioan Racotea, Chersan 1 cor., Vasile Băchie, Covesent 1 cor., Gavrilă Dobrea, Șinca veche 1 cor., Ioan Gostea, Ghelar 60 fil., Mihailă Marcea, Feritiaz 80 fil., Ioan Pinte, Feriteaz 1 cor., Opriș Gabor, Voila 50 fil., Toader Ștefan, Șinca veche, 50 fil., Vasile Cojocariu, Abon rom., 1 cor., Nicolae Berbec, Bran 2 cor., Aron Rus, Șeulia rom., 1 cor., Aron Dan, Cib 60 fil., Candid Chizășan, Ighisdoșul rom., 1 cor., Gheorghe Toronca, Ludoș, 1 cor., Simion Cotor, Tău 1 cor., Ioan Cristea, Crăstești 1 cor., Ioan Mihu, Sângatin 1 cor., Gheorghe Vasiliu, Șarăș 1 cor., Apostolie Pușcas, Curpeni 1 cor., Ioan Oros, Vidravin 2 cor., Ioan Solomon Gozașu de jos 1 cor., Gheorghe Filip, Cincșor 2 cor., Achim Cărgari, Șura mică 20 fil., Dumitru Stoia, Dragus 2 cor., Ioan Rus, Șomștelnic 2 cor., Nicolae Tănase, Apoldul de Jos 1 cor., Dumitru Feton, Tălmăcel 40 fil., Valeriu Costea, Gușterița 2 cor., Nicolae ceapă, Poiana mărului 3 cor., Moise Tulbure, Cincșor 1 cor., Ioan Ciochie, Buia 1 cor., Iacob Negrea, Grid 50 fil., Constantin Negrea, Grid 50 fil., Roman Iacob, Chersan 2 cor., Dumitru Roman, Ighisdoșul român 1 coroană. soldați de rând și d. comandant al companiei *Setar*, sublocot. în rezervă 1.90 cor., — *În total 178 coroane.*

I Vă mulțămesc cu inima plină de duioșie vouă vrednicilor ca ostași și vrednicilor ca părinți pentru bunătatea și dragostea părințeștilor voastre inimi dovedită prin acest dat, — și eu învățătorul copilașilor voștri. Știu ce voiți să ziceți prin această faptă a voastră izbucnită din inimile voastre. Voiți să vă dați viața, pentru fericirea acestor copii. Voiți ca rugăciunea nevinovaților voștri prunci printre lacrimi îngânate să dobândească îndurarea lui Dumnezeu pentru ei și pentru voi. Da! mă rog și eu cu ei, învățătorul lor! Să dea Dumnezeu cât mai curând să vă reîntoarceți sănătoși la casele voastre, la copii, soțiile și pacinicele voastre pluguri! Până atunci Dumnezeu să Vă aibă în paza Lui.

Pamfilu E Constantin,
inv. dir. adm. parohial

Cont. Șt. Tisza comunică Camerel ungare marea victorie dela Gorlițe.

Budapesta 4 Mai.

Azi după vorbirea deputatului *Szterényi József* a luat cuvântul primul-ministru *contele Ștefan Tisza* care a comunicat camerei următoarea veste de bucurie:

„Iau cuvântul — a început primul-ministru — pentru ca să comunic on. camere telegrama cartierului general despre recenta victorie a trupelor noastre.

Alaltăieri trupele noastre la olaltă cu trupele aliate — pe lângă armatele noastre au luptat și armate germane — au rupt în mai multe puncte pozițiile rusești din partea apuseană a Galitiei având ca urmare că trupele au ocupat aceste poziții în întreaga lor întindere, deci dela Carpați până la Vistula.

(Deputații se ridică dela locurile lor și aplau-dează câteva minute.)

Această învingere — continuă primul-ministru — a avut o urmare victorioasă și în cursul zilei de ieri. Armata noastră a înaintat victorioasă spre răsărit și a silit la o retragere grăbită armata rusească ce era în fața ei.

(Aplauze de câteva minute în întreagă cameră.)

Azi nici pe departe nu se poate judeca întreaga însemnătatea acestei învingeri. Acelaș lucru se poate spune despre mărimea colosală a prăzei găsite în pozițiile rusești cucerite. Deocamdată s'a însemnat 64 mitraliere și 24 tunuri, iar numărul prizonierilor până acum trece peste 30 mii.

(Aplauze sgomotoase de câteva minute în întreaga camera). Iar această cantitate se înmulțește pe fiecare ceas. (Aplauze.)

On. Cameră! La această scurtă comunicare de fapte eu nu mai am să adaug nici un cuvânt. Binecuvântarea Dlui să fie peste puterile aliate și peste eroismul națiunii maghiare ce luptă cu puteri supraomenești în acest războiu pe moarte și viață.

Camera primește cu aplauze propunerea președintelui de a se trimite o telegramă omagială monarhului și generalisimului armatei.

Apoi ședința a fost suspendată.

După redeschiderea ședinței în baza hotărârei camerei președintele Beöthy Pál dă citire unei telegrame adresată primului-ministru în care Camera îl roagă să tălmăcească monarhului omagiile, precum și mândria și recunoștința Camerei care împreună cu înaltul tron serbează această strălucită învingere.

La „Librăria Concordia”

Arad, str. Deák Ferenc nr. 20

se află de vânzare cărți de rugăciuni, bisericești, literare, populare etc. etc

Al. Cazaban. Ce nu se poate spune . . .	—5.
Gonștanța Hodoș. Martirii . . .	2—
Cles Payot. Educația Voinței . . .	2-10
uyy de Maupassant. Inima noastră. Ro-	
Nuvele și schițe . . .	1-50
1000 doine, strigături și chiuituri ce să	
obiceșesc la jocurile și petrecerile no-	
astre populare . . .	80—
N. Bălcescu. »Istoria Românilor sub Mihai	
Vodă viteazul« . . .	2—
Stendhal (Henry Beyle) »Despre amo-«.	
Traducere de G. A. Demetrescu. (Bibl.	
pentru toți nr. 902—906 . . .	1-50
Mihail Eminescu. »Viața și opera sa«, de	
vățălor. Prețul . . .	—50
Culegere de cântări bisericești legată . . .	—30
Mărgăritarul sufletului. Carte de trugă-	
ci și cântări întocmită pentru tre-	
N. Zaharie. Ediție de lux . . .	4—
buințele vieții. Legată simplu Cor. 1—	
în piele 3-20 Cor. în catifea . . .	5-60
Micul mărgăritari sufletesc. Cărticică de	
rugăciuni și cântări. Legat . . .	—45
Icoana sufletului Carte de rugăciuni și	
cântări bisericești. Legată 1— Cor., le-	
gată în catifea . . .	5-60
Măntuirea sufletului. Carte de rugăciuni	
legată . . .	—80
G. Rotică. Poezii . . .	2—
E. Revent. »Cântecul neamului«. Poezii	
N. Zaharia »Sentimente, pasiuni«. Patrio-	
tismul. Bunătatea. Răutatea. Malitiozita-	
tea. Amiciția. Disprețul. Afinitatea su-	
Acaftistul Preasfinte Născătoare de Dum-	
nezeu și alte rugăciuni. Legat în piele	
brună 5-20. Legată în os alb . . .	10—
Patima și moartea Domnului și Măntui-	
torului nostru Isus Hristos. Legată în	
pânză, aurită . . .	2—
Visul Născătoarei de Dumnezeu. Legată	
Rugăciunile școlărilor și cântări biseri-	
cești alese și întocmite de N. Ștef în-	
Dimitrie Onciul. »Din Istoria României«. . .	—95
Th. D. Speranția. »Anecdote de post . . .	1-25

Povățuitor la împărăția cerurilor . . .	—60
General Al. Candiano Popescu. »Războiul	
neatârării«. Asaltul și luarea Griviței	3—
N. Pora. »Intre viață și moarte«. Nuvele	2—
Ecaterina Pitiș. »Poezii«.	1-50
Culegere de diferite cântece cuprinzând	
hore, doine, sârbe cântece de petrecere,	
marșuri, serenade, cântece populare și	
diverse . . .	—70
Contribuțiuni istorice privitoare la trecu-	
tul Românilor de pe pământul crăiesc.	
Carte edată la inițiativa și sub îngrijirea	
dilor: Dr. Ilarion Pușcariu, Ioan de Preda,	
Dr. Lucian Borcia, Dr. Ioan Lupaș, Dr.	
Ion Mateiu și Dr. Silviu Dragomir . . .	4—
Dumnezeu și alte Acaftiste și rugăciuni	
foarte evlavioase și de folos. Legat frumos	1-75
Ion Creangă. Opere complete.	2—
Ion Pillat. »Eternități de-o clipă. Poezii .	2—

Pentru porto să se adauge de fiecare carte 10—20—30 fil. Pentru cele trimise sub bandă (+ nerecomandate) librăria nu ia asupra sa nici o răspundere. Pentru recomandare să se adauge separat 25 fil. de pachet (până la 1 kgr.)

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta. Se comunică dela cartierul general: Trupele aliate ale Germaniei și Austro-Ungariei într-o sinceră înfrățire de arme au câștigat o nouă învingere. Am cuprins în întregime frontul inamic foarte puternic întărit, pe care Rușii le-au deținut, dela retragerea lor după victorioasa noastră luptă dela Limanova, între Vistula și culmea principală a Carpaților, în partea dinspre apus a Galiției.

Continuând atacul forțele austro-ungare și germane au câștigat și ieri noi succese în fața general-oberstului arhiducele Friderich, generalisimul armatei. Trupele noastre au continuat să înainteze neîmpiedecate spre răsărit și pe marile puteri rusești ce au întâlnit în cale din nou le-au silit să se retragă în grabă. Însemnătatea rezultatului general nici pe departe nu se poate încă aprecia. Numărul prizonierilor până acum se urcă la peste 30 de mii, dar acest număr crește mereu pe fiecare ceas. În multe poziții rusești ce ocupăm am găsit foarte mult material de războiu. În prada de până acum sunt 22 tunuri și 64 mitraliere.

Pe toate celelalte fronturi situația generală e neschimbată.

Berlin. — Se comunică dela marele cartier general: Pe frontul apusean: În Flandra atacul nostru spre miază-noapte și spre răsărit l-am continuat cu mult succes.

Azi dimineață am ocupat localitățile Zevenkote, Zonnebeke, Westhoekes, pădurea Polygonenwald, apoi Nonreboscher, pentru cari luni de-a rândul s'au dat lupte crâncene.

Dușmanul care se retrage stă sub focul de flanc al bateriilor noastre spre miazănoapte și spre miazăzi dela Ypern.

În Argonne, Francezii zadarnic au încercat spre miazănoapte dela Le Tour de Paris ca să recucerească dela noi un tranșeu (șanț) pe care îl ocupasem dela ei în ziua de 1 Maiu.

Intre Meusa și Mosela lupta de artilerie a ținut și ieri.

Pe frontul răsăritean: Numărul Rușilor prinși în cursul urmăririi spre Nitau s'a urcat peste 4000.

Am respins reînoitele atacuri rusești date spre răsărit-miazăzi dela Kalvarja. Am prins 170 Ruși. Tot așa n'au izbutit nici atacurile rusești date împotriva noastră spre răsărit-miazăzi dela Augustowo, în vreme ce dușmanul a suferit mari pierderi, afară de aceasta a mai pierdut 4 ofițeri și 420 soldați, precum și 2 mitraliere. Am respins un atac de noapte rusec spre răsărit-miazănoapte dela Jewabno și Lomscha.

Pe frontul de răsărit-miazăzi: Ofensiva dintre Carpați și cursul de sus al Vistulei înaintează bine. Prada din ziua întâi a fost 21 mii 500 prizonieri, 13 tunuri și 47 mitraliere și o cantitate până acum necuprinsă de tot felul de material de războiu.

Berlin. — „A Wolff” anunță: În ziua de 3 Maiu un balon al marinei germane a intrat în luptă cu mai multe vase submarine engleze în Marea Nordului, a aruncat bombe asupra submarinelor și pe unul din aceștia l-a scufundat. Submarinele au împușcat cu tunuri asupra balonului, dar nu l-au nimerit. Balonul s'a întors nevătămat.

Constantinopol. — Se comunică dela cartierul general: Inamicul ce se află lângă Ari Burnn, pentru ca să-și mărească libertatea de lucrare, azi a încercat un nou atac cu flancul (aripa) stâng. Prin contra-atacurile noastre l-am strămtorat în văi împrejmuite de stânci înalte și l-am împins spre țărmul mării, în vreme ce a suferit mari pierderi.

În acelaș timp focul artileriei noastre a aprins un vas dușman de transport. Celelalte vase de transport cari se aflau în apropierea țărmului s'au îndepărtat în grabă. Ieri 4 obuze de ale noastre au nimerit vasul de război englez „Agamemnon”, când acesta vrea să bombardeze Bulair-ul. „Agamemnon” s'a retras, fără ca el să fi continuat bombardarea. S'a dat o ciocnire între jandarmii noștri și 7 marinari englezi pe cari un submarin englez i-a debarcat pe o insulă părăsită, în apropiere de Bodrum. În această ciocnire toți 7 marinarii englezi, cari erau sub conducerea unui ofițer, au căzut până la unul. Pe celelalte fronturi nu s'a întâmplat nici un fapt însemnat.

Lupta victorioasă s'a făcut după planul baronului Conrad.

Budapesta. — Dela cartierul presei se anunță: Planul de atac, al armatelor austro-ungare-germane pe frontul din Galiția occidentală a fost elaborat din punct de vedere strategic de șeful statului major austro-ungar, baronul Conrad de Hötendorf. Privitor la posibilitatea de executare a acestui plan strălucit a stăpânit înțelegere deplină între conducerea armatei austro-ungare și cea germană și așa s'a primit și propunerea baronului Conrad ca armata lui Mackensen să meargă în frontul din Galiția occidentală luând parte la atac. Generalul german Mackensen a luat în persoană atingere cu conducerea supremă austro-ungară înțelegându-se asupra executării planului. Generalul german a luat comanda peste trupele aliate și a condus singur ducerea la îndeplinire a planului de atac. Toate s'au întâmplat după program așa încât arhiducele Frideric, moștenitorul Carol Francisc Iosif și arhiducele Iosif Ferdinand precum și șeful statului major Conrad au putut sosi în front cu trenul, cu o zi înainte, ca să poată fi martori a marelui biruințe. În adevăr sub ochii lor s'a petrecut Duminecă spargerea frontului rusec, la Gorlice, care era în flacări, iar Luni au văzut ofensiva noastră victorioasă la Tarnow. Fără încetare sosesc prizonieri din front. Ofensiva noastră a câștigat teren pretutindeni și atacul nostru e în curgere cu mare înverșunare mai cu seamă la aripi. Biruința noastră își arată urmările în Carpați așa că lupta din Galiția occidentală are o însemnătate decisivă. Martorii luptei spun că efectul focului artileriei grele austro-ungare și gemane a întrecut toate închipuirile. În urma focului artileriei noastre la o divizie rusească au căzut, au fost răniți sau au înebunit toți generalii și ofițerii de stat major, iar infanteria prin asalt puternic a făcut prizonieri pe cei cari mai trăiau. După spusele prizonierilor, ei flămânzeau de săptămâni de zile. Ei sunt îmbrăcați în haine civile având pe cap chipiu militar, iar încălțămintele lor sunt în stare bună.

Rușii s'au retras în Bucovina.

Cernăuți. — Spre miazănoapte dela Otynia și de aci mai încolo spre răsărit, în Galiția de miazăzi-răsărit s'au dat în zilele din urmă lupte înverșunate de artilerie. Rușii, împușcând artileria noastră cu efect arpele lor, au fost siliți să-și retragă frontul cu mai mulți kilometri, iar noi ca urmare am curățit de dușman ținutul deluros din acea regiune. Rușii se găsesc acum în poziții mai rele, pe o câmpie cu mlaștini și păduri. Trupele ungare s'au purtat strălucit în aceste lupte, și voia ostașilor e foarte bună. Din zi în zi crește numărul Rușilor cari dezertează din frontul rusec, trecând de partea noastră. Rușii au trimis în aceste lupte soldați din Siberia neinstruiți. Ofensiva rusească pare a fi dat deplin greș. Spre răsărit dela Cernăuți artileria noastră a pricinuit Duminecă dușmanului mari pierderi.

Ofensiva în Galiția.

Budapesta. — Dela cartierul pressei se anunță: Duminecă și Luni am impresorat între Dunaie și Biala aripa de miazăzi a Rușilor pe un front de 70 kilometri lung. În 4 Maiu au fost transportați din front la Neu Sandec 30 mii prizonieri. Aci au sosit încă 20 tunuri și 40 mitraliere. Gorlice se găsește acum departe la spatele frontului nostru. Prin operațiunile aceste ne-a reușit să despărțim frontul rusesc din Galiția de cel din Carpați.

Manifestațiuni de bucurie în Budapesta.

Budapesta. — Pe străzile capitalei au avut loc ieri seara mari manifestațiuni de bucurie din prilejul strălucitei biruințe. Manifestațiunile au atins culmea mai cu seamă în fața palatului consulului german, care a mulțumit pentru ovațiunile aduse la adresa Germaniei.

Aviatori austro-ungari în Muntenegru.

Viena. — „Albanische Korrespondenz” anunță din Scutari: În 25 Aprilie locuitorii comunelor albaneze dela graniță au văzut aeroplan austro-ungar zburlind deasupra părții muntenegrene a lacului Scutari și aruncând bombe cu succes în apropiere de Lavnița, care se găsește pe țărmul de miazănoapte al lacului, asupra a două remorchere muntene-grene, cari transportau alimente și alt material.

Tarul în Sambor.

Cracovia. — Ziarele rusești scriu că țarul a vizitat cu prilejul călătoriei sale prin Galiția, afară de Lembreg și Przemysl, și Samborul, unde a trecut în revistă trupele sub conducerea generalului Brusilov. Tarul a decorat pe mulți soldați cu ordinul Sfântului Gheorghe.

Islanda și Danemarca.

Copenhaga. — În Olanda prinde tot mai multă putere mișcarea, care urmărește ruperea Islandei de Danemarca. Mare senzație a făcut de curând broșura prim-procurorului islandez Sveinsson Reikiaviki, care arată că sunt numai două posibilități pentru desbinarea Islandei de Danemarca: încetarea actualului sistem sau cu învoirea Danemarcei, sau împotriva țării-mame. În cazul din urmă s'ar provoca complicații grave. Islanda după desbinare s'ar face republică.

Lupte la canalul Yser.

Colognia. — Lui „Kölnischer Zeitung” i se anunță dela granița Olandei: „Times” scrie că atacurile Germanilor împotriva pozițiilor ce se găsesc spre miază-noapte și miazănoaptea-răsărit dela Ypern, precum și împotriva pozițiilor franceze dela canalul Yser au încetat. Dușmanul încearcă să ție terenul ce l'a ocupat. Artileria aliaților împușcă mereu pozițiunile germane. Germanii își dau silința să treacă la Dixmuiden peste canalul Yser. Infanteria germană apărută de artileria ei a ieșit din oraș, ridicând pod peste canal dar pe care tunurile belgiene l'a sfărâmat.

Convocarea parlamentului italian.

Roma. — Ziarele italiene scriu că consiliul de miniștri din urmă s'a ocupat cu deschiderea sesiunii parlamentare. Consiliul de miniștri l-a însărcinat pe primul ministru Salandra ca să ia în privința aceasta dispoziții, în înțelegere cu președintele camerei.

Milano. — Presa publică un rezumat despre discuția ce a avut loc în consiliul de miniștri, „Corriere della Sera” scrie că consiliul s'a ocupat cu partea administrativă a materialului de desbătut. Amiralul Viale a adus consiliului la cunoștință scufundarea cuirasatului francez „Leon Gambetta”. Măsurile administrative luate de consiliu cuprind hotărâri privitor la funcționari, prevederea țării cu cărbuni, stările din sinul genuez și ajutorarea celor păgubiți prin cutremurul de pământ. Ministrul Cavaola a fost însărcinat să câștige cu orice preț cantitatea de cărbuni necesară statului.

Impresorarea Rușilor în Galiția.

Basel. — Colaboratorul militar al ziarului „Baseler Nachrichten” scrie: Mișcarea de impresorare împotriva Rușilor a înaintat foarte mult. Rușii nu mai au rezerve mai mari la îndemână. Lupta se va decide încă înainte de a putea lua comandamentul rusesc vre-o hotărâre.

Aviatori germani în Bialistok.

Petrograd. — Aviatorii germani au aruncat la Bialistok bombe cari au avut un efect îngrozitor. Mai mulți oameni au fost omorâți, iar mai multe case s'au prăbușit.

Lupte în Albania.

Milano. — „Corriere della Sera” primește din Durazzo: Azi noapte garnizoana din Durazzo, împărțită în două părți: dela Capo Pala și dela Ponte della Laguna a pornit atac împotriva localităților Iuba, Rusculi și San Biaggio, ocupate de revoluționari. Ostasii lui Essad Pașa au capturat 25 de revoluționari și o mare cantitate de alimente. Atacul garnizoanei a fost sprijinit de artilerie, revoluționarii au dat numai puține focuri de tun. Lupta continuă favorabil pentru Essad Pașa. Populația din Durazzo e liniștită.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 5 Maiu 1915.

Papa cel negru.

Pe vremea când Ignatie Ioiola puna bazele ordinului Iezuiților poate nici nu bănuia puterea extraordinară pe care a exercitat-o de-a lungul veacurilor această tagmă de călugări. Ioiola a întrezărit această putere la sfârșitul vieții sale când ocupa postul de general al acestui ordin care a prins de mâinile membrilor săi nu numai stăpânirea sufletească a credincioșilor dar și puterea administrativă, căreia nimeni nu îndrăsnea să se opună.

Încetățenind principiul „scopul scuză mijloacele” Iezuiții au știut să-l folosească astfel ca toate crimele lor să nu cadă asupra indivizilor ce le făptuiau.

Ele n'aveau sancțiune, deoarece spuneau ei — pedepsele pe necredincioși. Sub scutul acesta s'au petrecut faptele cele mai abominabile, cari au lăsat o amintire grozavă despre stăpânirea pe care Iezuiții au încetat să o exercite, pe față, odată cu pătrunderea luminei ideilor democratice în masele mari ale popoarelor.

Și astăzi însă tagma aceasta exercită o influență destul de puternică în țările catolice. Strălucirea domniei a perit și puterea lor se afundă tot mai adânc în întunerecul patimilor trecutului.

În capul ordinului iezuiților — astăzi ca și ieri — se află un general. În lumea romană de astăzi i se zice acestuia „Papa cel Negru”. Cât de potrivit este, așa cum o înțelegem noi după cetirea istoriei stăpânirii iezuite, această titulatură pentru generalii cari au inaugurat crima ca mijloc de curățirea păcatelor pentru nevinovații cari cădeau jertfă poftelor deschise de strălucirea aurului. De obicei, victima era aleasă dintre aceia a căror avere confiscată mărea considerabil comorile acumulate de Ordinul acesta înfricoșător.

„Papa cel Negru” de astăzi a fost ales la 11 Februarie — după ce altul se stinsese, plângând amintirea strălucitoarelor zile de mărire de altă dată. Vladimir Ledochowski, generalul iezuiților, urmează tradiția fără speranța reînvierii gloriei care a pus pe mantaua neagră de catifea lumina stăpânirii divine și străfulgerările fulgerilor a tot puterniciei, colorate cu roșul sângelui nevinovat pe cari marii tirani îl vor, îl cer și nu-l regretă niciodată.

„Papa cel Negru” este astăzi umbra unor prinți ce n'au cunoscut ce este pofta irealizabilă: cari hotărâșă răsară pentru unii și să apună cu atâta ușurință soarele pentru alții, însemnați de degetul care făcea un gest nevinovat, dar tot atât de grozav tocmai fiindcă cei osândiți nu puteau pricepe că iertarea schitată de mâna puternicului era spovedania cea de pe urmă.

S'a stins astăzi strălucirea zilelor de mărire și „generalul” se poate acum cufunda numai cu gândul în trecutul care amintește în același timp groaza și admirația pentru cea mai nestăpânită domnie a Lumei Styx.

— *Mâne, Joi, fiind sărbătoare — Sf. martir Gheorghe — numărul viitor al ziarului nostru va apare Vineri seara.*

— *Toate listele soldaților români primite la redacție se vor publica pe rând.*

Dela eroii noștri. Primim următoarele rânduri de pe câmpul de luptă:

On. redacție! Trimitem cele mai calde salutări redacției „Românului” și dorim prosperarea lui. Suntem veseli la masă și în veselie noastră ne aducem aminte și de conducătorii acestei foi și Vă salutăm cu respect. — Polonia-rusească, în 25 Aprilie. G. Ceotea, inv., Dumitru Hârșian, Ioan Jianu(?), Hurducaci, inv.

Asentări noi se țin deocamdată numai în Austria. Se anunță din Budapesta: Asentările din nou a tuturor glotașilor B) născuți în anii 1878—94, afară de cei de 24 ani, anunțate ieri de ziare, s'a ordonat deocamdată numai în Austria. În Ungaria deocamdată nu s'a dat astfel de ordin și se afirmă că în Budapesta în nici un caz nu se vor face asentări.

O observație foarte potrivită. Dela un bun prieten al nostru din Saraievo primim următoarele rânduri:

Saraievo, 27 Aprilie 1915.

Onorate dle redactor,

Cetesc în ziare, cum toți profesorii și învățătorii dela școalele populare din Ungaria servesc ca militari, căci nu sunt scutiți de serviciul militar. Vă fac cunoscut, că în Bosnia-Herțegovina sunt scutiți pe lângă preoți și toți profesorii dela școalele medii și toți învățătorii dela școalele populare.

Poate că s'ar putea ajunge această scutire de serviciu militar și pentru corpul profesorilor și cel al învățătorilor din Ungaria? — Al dv. Spic.

Au fost și sunt eroi!... Extras dintr'un ordin de zi al regimentului nr. 33 (în majoritate român) din Arad:

— *Azi, când am onoarea să iau comanda mult probatului regiment Nr. 33, care s'a distins în atâtea lupte, salut cordial pe dnii ofițeri și pe soldații acestui regiment.* — Pfister, colonel.

Consiliu de coroană la Kraguievatz. Se anunță din Niș, că Sâmbătă s'a ținut la Kraguievatz un consiliu de Coroană sub prezidiul prințului Alexandru, moștenitorul tronului sârb, la care a participat și voevodul Putnic, șeful statului major al armatei sârbești. După acest consiliu moștenitorul de tron Alexandru a convorbit mai mult timp cu cei doi reprezentanți ai guvernului munte-negrean, cari veniseră într'o misiune specială la Kraguievatz.

Misiunea noului ministru rus la Roma. Se anunță din Roma: În 10 Maiu va sosi la Roma d. Giers, noul ministru rus pe lângă guvernul italian. În prezent afacerile acestui consilier le rezolvă un consilier al legațiunii.

Plățiți taxele de membri ai Asociațiunii. Dela biroul „Asociațiunii” primim spre publicare următorul avis:

Avem onoarea a aduce la cunoștința on. membri ai „Asociațiunii” că biroul acestei instituțiuni a început să expedieze zilele aceste celor în restanță cu achitarea taxei pe anul 1914 chitanțele (biletele de legitimare) pe anul trecut.

Acest mod de încasare a taxelor restante, practicat de toate societățile culturale din țară și de pretutindeni și practicat de 20 de ani și la Asociațiune, este, credem mai justificat în acest an decât în toți anii de până acum. Pentru că precum se știe, Asociațiunea se susține numai din taxele dela membri, și atât în anul 1914 cât și în anul de față împrejurările fiind excepționale și neputându-se ține adunările cercuale ale despărțămintelor, iar în unele despărțăminte fiind mobilizați directorii și casierii, — nu s'au putut încasa nici taxele prin organele despărțămintelor.

Rugăm deci pe toți domnii membri ai Asociațiunii, pe cari îi privește acest avis, să primească chitanțele și să achite taxa restanță pe anul trecut.

În chipul acesta i se va face posibilă Asociațiunii continuarea lucrării sale culturale în mij-

locul poporului nostru, — lucrare care e dependentă de marinimozitatea și generozitatea membrilor cari timp de 54 de ani nu au încetat să sprijinească această instituție cu obolul lor, ridicându-o din an în an până la treapta pe care se află astăzi, și de unde, cu toate împrejurările grele de astăzi, datorită au să se avante tot mai sus.

Foamete în China. Din Milano se telegrafiază, că guvernului italian i s'a adus la cunoștință că în China e mare foamete, mai cu seamă în provincia Se-Cician. În aceste ținuturi oamenii mor cu miile de foame.

Alegere de preot. Ni se scrie: Duminecă în 19 Aprilie v. a. c. s'a efectuat alegerea de paroh la parohia a doua vacantă din Ghilad. A fost ales cu majoritate de voturi clericul absolvent **Dimitrie Țăran** din Voiteg. Intru mulți ani.

Înimi nobile. Primit o frumoasă colecție din Recita-montană însoțită de calde cuvinte românești:

Neputând răspunde la timpul său apelului st. dv. cu trimiterea ajutorului pentru Nr.-ul de Paști al prețiosului ziar „Românul”, ce din atâtea părți vi se cere pentru frații noștri răniți și împrăstiați prin atâtea sute de spitale, ne grăbim acum a ne achita de datorința ce ne-am fost luat mai dinainte, și anume: **Petru Ghejlu** și cu colegul meu **Ianăș F. Cercega** am fost început colecta de față înaintea de sf. sărbători, dar ca **lucrători de fabrică** ce suntem, leașa abia în 15 l. c. era să o primim, și așa ne-a fost peste putință a încasa banii înaintea zilei de „plată”. Dreptaceea, ca să nu lăsăm cu totul tot trecătoare zilele hotărâte de st. dv., ne-am grăbit atunci a trimite modestul nostru ajutor numai noi doi, iar acum ne aflăm în plăcuta situație a trimite colecta întreagă, la care au contribuit numai **lucrătorii** aparținători despărțământului M/4 „Întreținerea căii ferate” din **Recita-montană**, după cum urmează: **Mihai Popescu Bocșa-mont. 1.—, Petru Căzan Bocșa-mont. 1.—, Istvan Rak, Recita-mont 1.—, Valeriu Iana, Oravița 1.—, Ștefan Bob 1.—, Ion Albu —50, Petru Groza 1.—, Moise Crina 1.—, Iosif Lucaci —60, George Mărcuți 1.—, toți din Călnic. Filip Adam 1.—, Alexa Franți 1.—, Moise Ion I. —50, Moise Ion II. 1.—, Moise Crista 1.—, Nicolae Laietu 1.—, Ion Păuția II. 1.—, Petru Stăngu 1.—, toți din Monio, George Lucaci 1.—, Nicolae Chiriția —50, din Recita-română, Solomon Susa din Gârlește —80, Ion Sârbu din Secași 1.—, Mihai Roșu —50, Ion Zimbran 1.—, din Terova. Petru Ghejlu 1.—, **Ianăș F. Cercega 1.—, Filip Blotoru —40, Petru Făc 1.—, Petru Ivaniși 1.—, Ion Constantin —50, Peru Constantin 1.—, Petru Fara Chincea —50, Rusalina Crețu —40, Trandafir Linta —40, Rusalina Minda 1.—, Trăilă Maldea —50, Trandafir Paica —50, Ion Paun —50, Ion Paun Bugarin —40, Ianăș Voina 1.—, Ion Voina II. 1.—, Rusalina Voina II. —50, Ion Văranu II. —50, Ștefan Rus —80, Ion Fara —60, Const. Nica —60, Ion Nica —50, Ion Tâmpa —40, Blagoie Constantin —40, Ion Sfetcu —50, toți din Târnova și George Hotia din Vodnic 1.—, laolaltă **39 cor. 30 fil.** Această neînsemnată sumă vă rugăm să o folosiți pentru scopul mai sus arătat, iar dacă cumva va fi prea târziu, atunci să dispuneți de ea după binevoitoarea d-voastră chibzuință.****

Mulțumindu-vă pentru părintească și patriotică d-v. atențiune și prevenire, ce arătați iubitorilor noștri frați români, semnăm cu toată stima: **Petru Ghejlu și Ianăș Cercega.**

P. S. Banii i-am expediat cu mandat poștal sub Nr. 1174.

Ultima oră.

FLANCUL DELA MIAZĂZI RUSESC — COM- PLECT INVĂLUIT.

Budapesta. — Se comunică dela cartierul general:

Incepe să se desfășoare însemnătatea luptei de Duminecă și Luni. A reușit invăluirea flancului de miazăzi al armatei rusești pe frontul Dunaiei — Biala pe o întindere de 70 km. În urma acestui fapt a fost cu puțință exploatarea marelui succes. Comunicatul dela 4 Maiu amintind despre 30 mii prizonieri nici pe departe nu cuprinde întreg numărul prizonierilor. După ruperea primei linii de apărare am reușit prin despărțirea apelor Dunaiei — Visloca, să ne stabilim în poziții puternice pe înălțimi. În partea dela miazăzi a frontului armata

rusească e complet învăluită. Urmarea acestui fapt e aproape de neprezăcut. Pentru frontul carpatin el va avea urmări extraordinare.

Gorlișe e deja departe în dosul frontului nostru, iar frontul galițian al Rușilor e despărțit de către cel carpatin. Prada crește pe fiecare ceas. Trebuie să amintim munca extraordinară a artileriei noastre sub întreagă durată luptei. Artileria noastră a bombardat cu o putere îngrozitoare nouile poziții rusești.

Economie.

Peronospora.

Povește de apărare împotriva peronosporei viticole.

Intre vrăjmașii (inimicii, dușmanii) cei mai mari ai viilor se numără și peronospora viticolă, numită în unele locuri și mană.

Peronospora e un mucegaiu (burete) care atacă și pustiește frunzele, florile și bobitele vițelor de vie așa, că în scurtă vreme poate să nimicească tot rodul viei din an, afară de aceea uscându-se frunzele vițelor, lăstarii nu pot crește, rămân verzi și necopți, iar urmarea este, că pentru anul viitor nu vom avea lemnul de rod; vița întreagă se slăbește și, dacă se repetă aceasta vre-o câțiva ani, vița pier. Pagube mai mari decât peronospora numai filoxera cășunează viilor. •

Cunoscute fiind însă mijloacele de apărare, e de mare însemnătate, ca să ne apărăm împotriva ei înainte de a se ivi.

Apărarea constă în aceea, că stropim vița de vie cu așa numita zama bordoleză. Aceasta nu e altceva decât apă, în care s'a topit piatră vânăată (sulfat de cupru) și s'a adaus var.

Apa de topit o pregătim în modul următor:

Pentru stropitul dintău se folosește la fiecare 100 litri de apă $\frac{3}{4}$ kgr. piatră vânăată și tot atâta var stâns. (Sub var stâns este a se înțelege, că luând piatră de var punem puțină apă peste ea așa, ca varul să se prefacă numai în praf fin, din praful acesta să ia tot atâta ca și din piatră vânăată).

Pentru ca topirea să se facă mai iute, piatră vânăată se leagă în săculeț de pânză rară și se atârână în jumătatea de apă câtă voim să folosim, iar în cealaltă jumătate de apă punem varul stâns, mestecând bărbătește, ca să se topească bine în apă.

După ce s'a topit piatră vânăată, turnăm în soluțiunea aceasta laptele de var, strecurându-l prin o sătă veche ca pietricelele de prin var să nu ne strice stropitoarele și apoi amestecăm mereu. Dacă apa de stropit are culoarea albastră a cerului, aceasta dovedește, că am pus var de ajuns în zama bordoleză, iar la caz că ar fi mai rămas ceva din laptele de var, punem în apa de stropit tot atâta apă curată.

Despre aceea că nus-am var de ajuns ne mai putem convinge și așa, că cumpărăm din farmacie (apotecă) de vre-o câțiva bani hârtie roșie de lacmus și cu aceasta cercăm zama bordoleză. Dacă hârtia roșie se învinețește aceasta dovedește, că am folosit var de ajuns, dacă rămâne însă roșie, mai punem puțin lapte de var până ce hârtia învinețește.

Zama astfel pregătită o stropim cu ajutorul stropitoarelor (proastelor, tulumbeilor) anume făcute spre acest scop. De câteori umplem stropitoarea mestecăm bine apa de stropit din butoiu sau din ciubărul, în care am făcut-o, și o strecurăm prin sătă ca să nu între gunoiu în stropitoare. E bine dacă și în decursul stropitului se scutură (clătină) stropitoarea din spate pentru ca să se amestece zama din ea.

Pentru întâia oară se stropește când lăstarii au 8—10 frunze, adică pe la mijlocul lunii Maiu, a doua oară la 14—20 zile după stropitul întâu, a 3-a și a 4-a oară în lunile Iulie și August.

Pentru stropitul al doilea și celelalte se va lua 1 kgr. de piatră vânăată la 100 litri apă și tot atâta var stâns. Mai multă piatră vânăată nu e de lipsă să se iee, deoarece mărește numai cheltuielile, fără a avea succes mai mare.

La stropit să îngrijim, ca zama să ajungă peste tot locul, va să zică nu numai frunzele, ci și ciorchinul precum și florile, boabele și lăstarii să fie

stropiți, căci peronospora îi atacă și strică și pe aceștia.

Zama bordoleză să se facă numai în ziua în care se și folosește, deoarece dacă stă, pierde din putere.

Timpul cel mai periculos pentru viță este. Când după o ploaie mărunță urmează căldură mare căci atunci se ivește peronospora mai tare și în asemenea cazuri, dacă via e încă nestropită, o stropim fie chiar și pe ploaie, deoarece numai așa putem împiedeca ivirea și lățirea peronosporei.

Apărarea contra peronosporei trebuie să fie totdeauna prevenită, adică înainte de a se ivi peronospora. Frunzele atacate noi nu le putem vindeca cu nici un fel de praf sau stropit, deci trebuie să avem grije să stropim la vreme deoarece orice întrelăsare aduce pagube mari după sine prin pierderea în mare parte a recoltei și prin ne-coacerea coardelor de rod pentru anul viitor.

Sibiu, 1 Maiu 1915.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucuța,
prezident.

Victor Tordășlanu,
secretar.

POSTA REDACTIEI.

D. Arlton M. Popa, protopop, Reghin. — Nu a putut să apară, deoarece în întregime a fost ștearsă.

POSTA ADMINISTRATIEI.

Nicolae Marginean, Nădlac. Am primit 14 cor. în abonament până la 30 Iunie a. c.

Gavrița Mureșan, Magyarzsombor. Am primit 7 cor. în abonament până la 17 Iunie a. c.

Redactor responsabil: **Constantin Savu**

La Librăria Concordia Arad,
se află de vânzare propise (corecte) pentru examene. Suta bucati costă Cor. 1.20. Pentru porto să se adauge 30 fileri, recomandat 55 fileri.

Aviz.

Aduc la cunoștință că din 1 Mai a c. mi-am strămutat

cancelaria advocațională

în Cetate, strada Rudolf (Rezső utca) Nr. 1.

Dr. Petru Preda,
advocat

Timișoara (Temesvár).

Anunț.

Un măiestru tânăr de 24 ani, sănătos, scutit de milție, are casă și avere imobilă bună, locuiește în o comună cu băi. Din lipsa cunoștinței pe aceasta cale ar dori ca în scopul căsătoriei a face cunoștință unei fete din familie bună, care să dispună de vre-o câteva mii coroane zestre. Ofertele dacă e posibil cu fotografie să se trimită la adresa administrației acestui ziar sub denumirea „Măcelar”.

TELEFON
NRUL. 750.

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

TELEFON
NRUL. 750.

„CONCORDIA”

SOCIETATE PE ACȚIUNI.

ARAD

STRADA ZRINYI. NRUL. 1/a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișee, precum și cu cele mai moderne litere primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre tipărituri pentru bănci și societăți, precum și tipărituri advocațiale, înv tări de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine.

**Executare
promptă. :**

**Prețuri :
moderate :**

RENUMITELE

GHETE TURUL

CONDOC
PRETUTINDENI

„TURUL”

FABRICĂ DE GHETE SOC. PE
ACȚII TIMIȘOARA.Cea mai mare fabrică de ghete
în monarhie.130 sucursale proprii.
Anual se fabrică 900 000 perechi.
1200 muncitori și impiegati.

Magazin sucursală:

în ARAD.

în Palatul Minorităților
bulev. Andrassy nr. 13.Cea mai bună apă de dinți premiată la mai multe
expoziții internaționale cu cele mai mari distincții.

500 cor.

plătesc același care după întrebuințarea

apei de dinți BARTILLAS

— o sticlă 80 fil. — mai are durere

: de dinți sau miroasă gura. :

Ed. Bartilla-Winkler's Nachf.

:: L. PLAN ::

Wien, X. Goethegasse 7.

Se poate cumpăra în toate apotecile și drogheriile. Să se ceară
pronunțat Apă de dinți Bartilla; pentru denunțările falsifica-
lor plătesc onorariu bun. În comunele în care nu se poate căpăta
această apă trimis franco 7 sticle pentru prețul 5 cor. 80 fil.

ATELIER DE CURELĂRIE, ȘELĂRIE ȘI COFERARIE

ORENDT G. & FEIRI W.

ODINIOARA SOCIETATEA CURELĂRII

Strada Cisnădiei 45. SIBIU, Heltauer-gasse 45.

Magazin bogat în articole pentru curățat, călărit
vânat, sport și volaj, podlăzit și procovătură, port-
monee și bretele solide și alte articole de ga-
lanterie pe lângă prețurile cele mai moderate.
CURELE DE MAȘINI, CURELE DE CU-
SUT ȘI LEGAT SKY (vârșobi), permanent în
depozit. Toate articolele oim branșele numite și
reparatura lor se execută prompt și ieftin. Liste
de prețuri la cerere se trimite franco. (O-9)Comandele prin poștă se eșep-
tuesc prompt și conștientos.

SALON

-cremă 1 cor. 30 fil.
-pudră 1 „ 30 „
-săpun 1 „ —
-manicură 65 fil.Comandele din provincie se expe-
:: diază zilnic în mod prompt. ::

Farmacia la „Sf. Francisc”

Budapesta, bulevardul Ūllői nrul 56.

(E 2375)

PENTRU CA SĂ CUMPĂRAȚI

„PIANURI”

nu trebuie să mergeți la BUDAPESTA, la

„TRISKA”

se pot cumpăra cu prețuri favo-
rabile. În localitate introducerea
pe timp de un an o face gratis.
În provincie: expediază pianuri
cu porto și pachetare gratis.

TRISKA J.

CLUJ (KOLOZSVAR),

str. Bartha-Miklós nrul 14.

Haine de vară,

pardesiuri, haine pentru bărbați, haine pentru baluri, articoli de toaletă, umbrele, per-
dele de dantele și de pănură se curătesc și vopsesc cu multă grijă și specialitate înstabilimentul meu industrial de vopsitorie
de pănuri și de curățitorie chimică,aranjate cu cele mai noi mașini din străinătate. — Despărțământ special pentru
curățitul, vopsitul pălărilor pentru bărbați și femei. — În cazuri de moarte hai-
nele de pănură și de mătăsă, hainele pentru bărbați etc. se vopsesc grabnic în
negru. — Hainele de bărbați date spre curățire se și reparază cu specialitate în
croitoria mea specială. — Scrisori de recunoștință din toate părțile țării.

Lucza József, vopsitor de pănuri și curățitor chimic Szeged.

TELEFON:
994.Prăvălie și stabiliment principal:
str. Laudon, nrul 9., colțul
pieței Valeria. (Lu 2106)TELEFON:
994.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

Fiul lui Antoniu Novotny, Timișoara-
Fabric.Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a
clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție
de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a
întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o
lature fiind astfel scutite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire
CLOPOTELE GAURITE, de dânsul inventate și premiate în mai multe
rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu
găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai
plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât cele de sistem vechi, astfel
că un clopot patentat de 327 kgr. este egal în ton cu un clopot de 461 kgr.
patentat după sistemul vechi. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor
de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu
ajustare de fier bătut — ca și spre turnarea de toate de metal. —
Prețuri-curente ilustrate trimis gratuit.